

TARANTELLA

Παραδοσιακός χορός
της Κάτω Ιταλίας

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ Γ'3

Τι είναι η Tarantella;

Γνωστή και ως «ο χορός της αράχνης», η *Tarantella* προέρχεται από την Ιταλική λέξη *tarantola*, που σημαίνει «**Ταραντούλα**». Η λέξη *tarantola* πήρε το όνομά της από την πόλη Τάραντα που βρίσκεται στην **Απουλία**. Η Ταραντέλα είναι ένας **τελετουργικός χορός** έκστασης που συνδέεται με το φαινόμενο του ταραντισμού. Πρόκειται για μια μορφή κρίσης – μανίας που καταλάμβανε όποιον τσιμπούσε η τοπική **αράχνη λύκος**.

Ταραντέλα - Μύθος

Τα παλαιότερα των εγγράφων που παραπέμπουν τη σχέση μεταξύ μουσικής εξορκισμού και του δαγκώματος της ταραντούλας είναι χρονολογημένα γύρω στο 1100 π.Χ. . Ο R. Lowe Thompson πρότεινε ότι ο χορός είναι μια επιβίωση από μια διονυσιακή λατρεία στην παρανομία. Ο Τζον Κόμπτον αργότερα αναφέρει ότι η Ρωμαϊκή Σύγκλητος είχε καταστείλει αυτές τις αρχαίες διονυσιακές τελετές. Στο 186 π.Χ. η ταραντέλα επανεμφανίζεται με το πρόσχημα της θεραπείας έκτακτης ανάγκης για τα θύματα της ταραντούλας.

Σε αυτή την περίπτωση, ακολουθούσε μουσικός εξορκισμός από μουσικούς που επισκέπτονταν τον ασθενή. Αφού έκαναν ένα κύκλο γύρω από τον ασθενή άρχισαν να παίζουν μουσική. Τότε ο ασθενής που βρισκόταν μέσα στον κύκλο άρχισε να χορεύει με σπασμωδικές κινήσεις που αντιστοιχούσαν στις κινήσεις της αράχνης. Πολλές φορές ο χορός κρατούσε μέχρι και 3 μέρες ενώ η μουσική γινόταν ολοένα και εντονότερη. Με αυτόν τον τρόπο, πίστευαν ότι θεραπεύεται το δηλητηριώδες τσίμπημα της ταραντούλας. Ωστόσο, επρόκειτο για έναν μύθο αφού το δηλητήριο της Ταραντούλας δεν είναι θανατηφόρο για τον άνθρωπο. Κάπως έτσι λοιπόν γεννήθηκε η Ταραντέλα που συμβολίζει την απελευθέρωση από τις οδύνες.

Κοινωνικό και θρησκευτικό φαινόμενο

- Κάποιοι ισχυρίζονται ότι η αράχνη συμβόλιζε την καταπίεση που υπέστησαν οι γυναίκες στον Ιταλικό Νότο τον 17ο αιώνα από την ανδροκρατούμενη κοινωνία, ενώ ο χορός την απελευθέρωση της γυναίκας.
- Ο χορός Ταραντέλα σχετίστηκε με κάποια μορφή αντίστασης στην καταπίεση που ασκούσε ο Παπισμός της ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας απέναντι σε κάθε Διονυσιακή και παγανιστική τελετή.

Η συσχέτιση με την Αρχαία Ελλάδα

Υπάρχουν εικασίες ότι η Ταραντέλα Πίτσικα προέρχεται από τα Διονυσιακά τελετουργικά της αρχαίας Ελλάδας. Αρκετές κινήσεις θυμίζουν εικόνες από χορό σε αρχαία ελληνικά αγγεία. Άλλα στοιχεία που φανερώνουν την καταγωγή αυτού του χορού είναι το γεγονός ότι οι γυναίκες κρατάνε το ντέφι, το οποίο έπαιζαν επίσης στην αρχαία Ελλάδα οι βακχίδες, οι ακόλουθες του θεού Διονύσου.

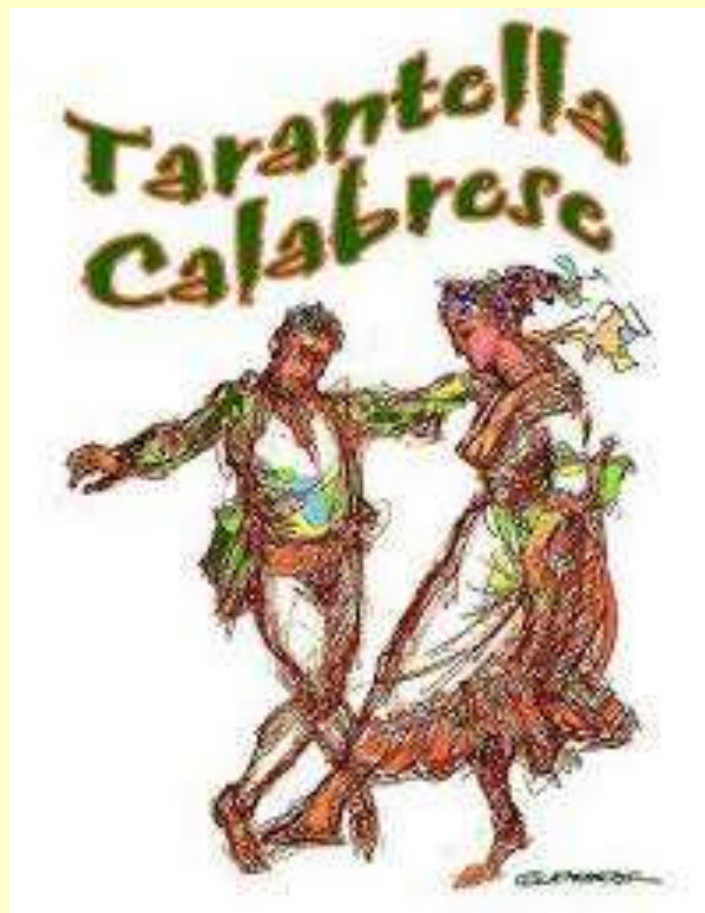

Σχέση Ελλάδας – Κάτω Ιταλίας

Όλα ξεκίνησαν κατά τον 8ο αιώνα με τον δεύτερο αποικισμό των Ελλήνων που εγκαταστάθηκαν στη Σικελία και τη Νότια Ιταλία. Μέσα σε 200 χρόνια οι Έλληνες κατάφεραν να ιδρύσουν εκεί πάνω από 100 χωριά δημιουργώντας την περίφημη **Magna Grecia** (Μεγάλη Ελλάδα). Σπουδαιότερη πολιτιστική άνθηση γνώρισε η περιοχή της Απούλιας και της Καλάμπριας.

Η σχέση της ελληνικής γλώσσας με την Ταραντέλα

Η παρουσία των Ελλήνων στην Κάτω Ιταλία και τη Σικελία συνεχίστηκε και τη Βυζαντινή περίοδο. Ωστόσο, μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης οι ελληνικές αποικίες διαλύθηκαν με αποτέλεσμα το ελληνικά στοιχεία να ομογενοποιηθούν με τα Ιταλικά. Κάπως έτσι γεννήθηκε και η γλώσσα που σήμερα ονομάζεται Γκρεκάνικα. Μάλιστα, πολλά παραδοσιακά συγκροτήματα που παίζουν τραγούδια της Ταραντέλα Πίτσικα τραγουδούν στα Γκρεκάνικα. Πρόκειται για μια διάλεκτο της ελληνικής γλώσσας που ομιλείται από την ελληνική μειονότητα της Κάτω Ιταλίας. Τα Γκρεκάνικα είναι μια μίξη αρχαίων και βυζαντινών στοιχείων μίξαρισμένα με την ιταλική γλώσσα. Αν και η γλώσσα αυτή έχει σωθεί χάριν στον προφορικό λόγο που τη μετέφερε από γενιά σε γενιά έχουν παραμείνει πολύ λίγα ελληνόφωνα χωριά στην Κάτω Ιταλία που χρησιμοποιούν την Γκρίκο. Ωστόσο, αυτή η διάλεκτος διατηρείται χάριν στα Γκρεκάνικα τραγούδια της Ταραντέλα.

Τα παραδοσιακά όργανα που συνοδεύουν την Ταραντέλα

- Μια παραλλαγή ακορντεόν
- Κιθάρα
- Φλάουτο
- Μια παραλλαγή ντεφιού, το Ταμπουρέλι

Σήμερα η Ταραντέλα θεωρείται ο πιο δημοφιλής χορός της Ιταλίας και λαμβάνει χώρα συνήθως σε γιορτές και πανηγύρια.

